

Súd: Krajský súd Prešov
Spisová značka: 12Co/73/2019
Identifikačné číslo súdneho spisu: 8318201563
Dátum vydania rozhodnutia: 27. 08. 2019
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Karol Krochta
ECLI: ECLI:SK:KSPO:2019:8318201563.2

Uznesenie

Krajský súd v Prešove v senáte zloženom z predsedu senátu JUDr. Karola Krochtu a členov senátu JUDr. Evy Šofrankovej a JUDr. Gabriely v konaní začatom na návrh Z. Z., nar. XX.XX.XXXX, trvale bytom C. XXXX/X, XXX XX A., o spôsobilosti na právne úkony Z. C., nar. XX.XX.XXXX, trvale bytom C. XXXX/X, XXX XX A., o odvolaní Z. Z. proti uzneseniu Okresného súdu Humenné, č.k. 9C/17/2018-43 zo dňa 17. mája 2019, takto

rozhodol:

- I. Potvrdzuje uznesenie.
- II. Žiaden z účastníkov nemá nárok na náhradu trov odvolacieho konania.

odôvodnenie:

1. Okresný súd Humenné (ďalej len „súd prvej inštancie“) napadnutým uznesením rozhodol tak, že: „Konanie o návrhu navrhovateľa na obmedzenie spôsobilosti na právne úkony Z. C., nar. X.XX.XXXX, trvalý pobyt C. XXXX/X, A., zastavuje.“
2. Rozhodnutie právne odôvodnil § 2 ods. 1, § 233 ods. 1, § 235 ods. 1, 2, 3 zákona č. 161/2015 Z. z. Civilný mimosporový poriadok, § 161 ods. 1, 2, 3 zákona č. 160/2015 Z. z. Civilný sporový poriadok.
3. Uznesením sp. zn. 19Co/91/2018 zo dňa 29.01.2019 Krajský súd v Prešove ako odvolací súd zrušil uznesenie súdu prvej inštancie a vec vrátil súdu na ďalšie konanie a nové rozhodnutie. V odôvodnení rozhodnutia uviedol, že z obsahu návrhu v súhrne s obsahom výsluchu vykonaným pred súdom prvej inštancie bolo možné bezpečne ustáliť, že ním navrhovateľ sleduje obmedzenie spôsobilosti na právne úkony svojej bývalej manželky.
4. Rozsudkom Okresného súdu Humenné, č.k. 21C/463/2015-19 zo dňa 06.10.2015 súd manželstvo Z. Z., rod. C. a Z. Z. rozviedol. Krajský súd v Prešove uznesením sp. zn. 17Co/380/2015 zo dňa 28.01.2016 odvolanie navrhovateľa proti uvedenému rozsudku súdu prvej inštancie odmietol. Rozsudok, ktorým súd manželstvo rozviedol nadobudlo právoplatnosť dňa 12.11.2015. Uznesením Okresného súdu Humenné, č.k. 10Ps/21/2016-18 zo dňa 12.05.2017 konanie o návrhu navrhovateľa na obmedzenie spôsobilosti na právne úkony Z. C. zastavil. Krajský súd v Prešove uznesením sp. zn. 4CoP/21/2017 zo dňa 15.02.2018 potvrdil uznesenie vo výroku o zastavení konania o návrhu navrhovateľa na obmedzenie spôsobilosti na právne úkony Z. C..
5. V odôvodnení rozhodnutia uviedol, že bez splnenia zákonných podmienok pre konanie o spôsobilosti na právne úkony nie je možné vo veci konať. Jednou z podmienok pre takéto konanie je preukázanie právneho záujmu na veci a aj predloženie lekárskej správy o zdravotnom stave osoby, o ktorej spôsobilosti sa koná. Uviedol, že navrhovateľ nie je blízkou osobou Z. C., voči ktorej podal návrh na obmedzenie spôsobilosti na právne úkony, pretože ich manželstvo bolo právoplatne rozvedené dňa XX.XX.XXXX rozsudkom tunajšieho súdu, č.k. 21C/463/2015-19 zo dňa 06.10.2015. Z obsahu

návrhu, výsluchu navrhovateľa a ostatných podaní je zrejmé, že právny záujem na podanie návrhu odôvodňuje zrušením rozsudku, ktorým bolo manželstvo právoplatne rozvedené. Ďalej uviedol, že rozsudok, ktorým sa rozhodne o obmedzení spôsobilosti na právne úkony nemá spätnú účinnosť, a do momentu právoplatnosti rozsudku sa prezumuje procesná spôsobilosť toho, o koho obmedzení spôsobilosti na právne úkony bolo rozhodnuté, preto prípadné obmedzenie spôsobilosti na právne úkony Z. C. by nemalo vplyv na právny úkon - podanie návrhu na rozvod. Navrhovateľ neuviedol žiadne iné skutočnosti, ktoré by odôvodňovali právny záujem navrhovateľa na veci. Navrhovateľ tak nepreukázal právny záujem na obmedzení spôsobilosti na právne úkony Z. C.. Súd tiež vyzval navrhovateľa na predloženie lekárskej správy o zdravotnom stave menovanej, avšak tento ju nepredložil z dôvodu, že lekár mu túto lekársku správu bez súhlasu menovanej nevydá. Vzhľadom na právoplatné rozhodnutie vo veci rozvodu manželstva nemožno navrhovateľa považovať za blízku osobu a navrhovateľ v konaní nepreukázal ani právny záujem na veci, ako aj zároveň nepredložil lekársku správu o zdravotnom stave osoby o ktorej spôsobilosti sa koná, a preto súd konanie zastavil pre nesplnenie procesných podmienok.

6. Proti uzneseniu podal v zákonnej lehote odvolanie Z. Z.. Uviedol, že písomným podaním zo dňa 29.04.2019 oznámil súdu dôvod prečo nemôže lekársku správu predložiť. Poukázal tiež na vyjadrenie žalovanej zo dňa 09.07.2015 a to je dôvod prečo nemôže predložiť lekársku správu. Žiadal, aby súd skúmal zdravotný stav žalovanej od tohto dátumu, uvedeného vyhlásenia. Uviedol, že okresný súd v tomto prípade zneužíva svoje dominantné mocenské postavenie, čo je dôvodom pre podanie odvolania, keďže tento odmieta zistiť skutkový stav veci, ktoré je potrebné na zistenie rozhodujúcich skutočností v tomto konaní a preto je zákonný dôvod na zrušenie uznesenia. Vzhľadom na to, že súd nemôže konať v zmysle Civilného mimosporového poriadku žiadal, aby súd začal konať v zmysle § 38 ods. 2 Občianskeho zákonníka a aby okresný súd požiadal ošetrujúcu lekárku M. A. I. o lekársku správu žalovanej, jej duševnej poruche. Uviedol, že po potvrdení duševnej poruchy bude žiadať súd o zrušenie doteraz všetkých súdnych rozhodnutí ako nezákonných z dôvodu duševnej poruchy žalovanej.

7. Krajský súd v Prešove (ďalej len „odvolací súd“) príslušný na rozhodnutie o odvolaní (ustanovenie § 34 zákona č. 160/2015 Z. z. Civilný sporový poriadok (ďalej len „C.s.p.“)), preskúmal napadnuté rozhodnutie, ako aj konanie mu predchádzajúce v zmysle zásad vyplývajúcich z ustanovenia § 379 a nasl. C.s.p., bez nariadenia pojednávania (ustanovenie § 385 C.s.p. a contrario) a dospel k záveru, že odvolanie Z. Z. nie je dôvodné.

8. V odvolacom konaní z dispozičnej zásady vyplýva, že odvolací súd vec prejedná v medziach, v ktorých sa odvolateľ domáha prieskumu. Určením rozsahu napadnutia rozhodnutia súdu prvej inštancie odvolateľ nielen vymedzuje to, ohľadne akých výrokov u rozhodnutia súdu prvej inštancie nastal suspenzívny účinok odvolania, ale súčasne stanoví medze, v ktorých je odvolací súd oprávnený a povinný rozhodnutie súdu prvej inštancie preskúmať.

9. Z odôvodnenia napadnutého rozhodnutia jednoznačne vyplýva vzťah medzi skutkovými zisteniami a úvahami súdu pri hodnotení dôkazov na strane jednej a právnymi závermi súdu na strane druhej. Naproti tomu v priebehu odvolacieho konania odvolateľ nepredostrel relevantný argument majúci súvis s prejednávanou vecou, ktorý by bol takej povahy, že by mohol priniesť pre ňu priaznivejšie rozhodnutie.

10. Odvolací súd osvojujúci si závery súdu prvej inštancie na zdôraznenie vecnej správnosti a v súvislosti s odvolacími námietkami odvolateľa dopĺňa nižšie uvedené.

11. Spôsobilosť na právne úkony fyzickej osoby predstavuje významnú právnu kategóriu v oblasti hmotného práva, pretože vyjadruje oprávnenie fyzickej osoby vlastným konaním robiť právne úkony a tiež má vplyv aj na rozsah spôsobilosti samostatne konať pred súdom. Akýkoľvek zásah do spôsobilosti na právne úkony je tak potrebné vnímať ako zásah do osobnej integrity fyzickej osoby, teda aj do práv garantovaných Ústavou Slovenskej republiky. Z uvedeného dôvodu posudzovanie rozsahu, v akom bude fyzická osoba obmedzená v spôsobilosti na právne úkony je tak potrebné posudzovať pri zachovaní proporcionality a tiež pri rešpektovaní takéhoto postupu ako prostriedku ultima ratio.

12. Dôvodmi pre zásah do rozsahu spôsobilosti na právne úkony fyzických osôb je v zmysle platnej právne úpravy buď (i) existencia duševnej poruchy, ktorá nie je len prechodná alebo (ii) nadmerné požívanie alkoholických nápojov, omamných látok, jedov, či prekurzorov. Ako správne už uviedol súd prvej inštancie vo svojom odôvodnení, v prípade rozhodnutia, ktorým dôjde k zmene

rozsahu spôsobilosti na právne úkony fyzickej osoby, toto rozhodnutie má účinky ex nunc, t.j. od právoplatnosti rozhodnutia, teda bez spätnej účinnosti. Z uvedeného dôvodu sa preto navrhovateľ podaným návrhom na obmedzenie spôsobilosti na právne úkony nemôže domáhať zmeny rozsahu (obmedzenia) spôsobilosti na právne úkony spätne pred podaním návrhu, pretože rozhodnutie súdu nepôsobí spätne, ale do budúcnosti.

13. Procesná úprava konania o spôsobilosti na právne úkony je upravená v § 231 a nasl. zákona č. 161/2015 Z. z. Civilný mimosporový poriadok (ďalej len „C.m.p.“). Náležitosti návrhu na začatie konania o spôsobilosti na právne úkony sú upravené v § 234 C.m.p. v spojení s § 235 C.m.p., ktoré ustanovujú, že návrh na obmedzenie spôsobilosti na právne úkony musí obsahovať: (i) všeobecné náležitosti podania, (ii) opísanie skutočností odôvodňujúcich zásah do spôsobilosti na právne úkony, (iii) zdôvodnenie, že iné menej obmedzujúce opatrenia nie sú možné, (iv) opísanie skutočností odôvodňujúcich oprávnenie na podanie návrhu v prípade ak návrh podáva osoba, ktorá má právny záujem na konaní a (v) lekársku správu, v prípade, ak to bolo súdom navrhovateľovi uložené. Samotný návrh na začatie konania môže v zmysle § 233 C.m.p. podať blízka osoba, poskytovateľ zdravotnej starostlivosti, poskytovateľ sociálnych služieb, ten kto má na veci právny záujem a aj ten, o koho spôsobilosti sa má konať. Bez splnenia uvedených zákonných podmienok nie je možné konať vo veci samej.

14. Z obsahu spisu aj odvolaciemu súdu vyplýva, že navrhovateľ Z. Z. v čase podania návrhu na konanie o obmedzenie spôsobilosti na právne úkony nebol blízkou osobou Z. C., a to s poukazom na právoplatné rozhodnutie o rozvode ich manželstva. Z uvedeného dôvodu, ako i v zmysle vyššie uvedeného, bolo preto jednou z povinností navrhovateľa preukázanie jeho právneho záujmu na veci. Právny záujem na veci má ten, koho právne postavenie bude rozhodnutím súdu buď pozitívne alebo negatívne ovplyvnené. V zmysle vyššie uvedeného však navrhovateľ nepreukázal taký právny záujem na veci, ktorým by bola splnená uvedená zákonná podmienka pre konanie o spôsobilosti na právne úkony, pretože ako bolo už uvedené vyššie rozhodnutie o obmedzení spôsobilosti na právne úkony nepôsobí spätne, ale do budúcnosti. Z uvedeného dôvodu nemožno záujem na zrušení rozsudku, ktorým bolo manželstvo rozvedené, resp. iných rozhodnutí, ktoré sú právoplatné považovať za naplnenie preukázania právneho záujmu na konanie vo veci samej, čo je dôvodom pre nesplnenie zákonných podmienok, a teda v konečnom dôsledku dôvodom pre zastavenie konania. Navyiac súd prvej inštancie vyzval navrhovateľa na predloženie lekárskej správy o zdravotnom stave Z. C., ktorú však navrhovateľ nepredložil, čo je tiež v zmysle § 235 ods. 3 C.m.p. dôvodom pre zastavenie konania. Odvolací súd na tomto mieste ešte zdôrazňuje, že aj keď navrhovateľ od začiatku konania poukazoval na nemožnosť predloženia lekárskej správy s poukazom na zachovanie lekárskeho tajomstva, na skutočnosti, že konanie je potrebné zastaviť by to nič nezmenilo, nakoľko ako bolo už vyššie uvedené, navrhovateľ nepreukázal právny záujem na konaní, teda nenaplnil jednu z kumulatívnych podmienok pre konanie vo veci samej.

15. K návrhu na začatie konania v zmysle § 38 ods. 2 Občianskeho zákonníka odvolací súd uvádza, že týmto návrhom sa odvolací súd nezaoberal, nakoľko predmetom uvedeného konania bol návrh na začatie konania o obmedzení spôsobilosti na právne úkony v zmysle Civilného mimosporového poriadku.

16. Z vyššie uvedených dôvodov odvolací súd napadnuté uznesenie súdu prvej inštancie podľa § 387 ods. 1, 2 C.s.p. ako vecne správne potvrdil.

17. O trovách odvolacieho konania bolo rozhodnuté podľa § 52 C.m.p., tak, že žiaden z účastníkov nemá nárok na náhradu trov odvolacieho konania.

18. Toto rozhodnutie bolo prijaté senátom odvolacieho súdu pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto rozhodnutiu odvolanie nie je prípustné.

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 C.s.p.) v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy (§ 427 ods. 1 C.s.p.).

Dovolať musí byť s výnimkou prípadov podľa § 429 ods. 2 v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom (§ 429 ods. 1 C.s.p.). V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh) (§ 428 C.s.p.).